

Kdo bi bil mandatar, če se temu odreče Janša? Zver, Arhar, Zakajšek ali Mrak

Zgodovinska odgovornost Karla Erjavca: bo stricem iz ozadja preprečil, da si še naprej lastijo državo?

Petra Sovdat

Milan Zver, France Arhar, Egon Zakrajšek in Mojmir Mrak so tisti, ki bi lahko čez slaba dva tedna pred poslanci iskali podporo za mandatarja za sestavo vlade. Pogovori z njimi o tem že tečejo. Ali se bo uresničila ideja široke koalicije brez Zorana Jankoviča in brez Janeza Janše, ki bi jo vodil tretji človek? To bo odločil Karl Erjavec.

Quo vadis, Desus?

Razdvojeni Desus je jeziček na tehtnici alternativne vlade, ki se je sestavljala še pred sredinim glasovanjem o mandatarstvu Zorana Jankoviča – ta ga je izgubil za kar štiri glasove. V Desusu sta dve močni struji: Erjavčeva, ki bi rada šla v koalicijo SDS, Virantove liste, SLS, NSi in morda celo SD, ter struja generalnega sekretarja Ljuba Jasniča, ki pritiska, da bi Desus šel k Jankoviču.

Poslanska skupina Desusa, šteje odločilnih šest glasov, je menda Erjavčeva, to so dokazali tudi na sredinem glasovanju. Po Jankovičevem porazu, ocenjujejo dobri poznavalci slovenske politične scene, se bodo še bolj oklenili predsednika stranke.

Bo Erjavec, ki mu po naših podatkih ministrski položaj ne diši najbolj, raje bi predsedoval državnemu zboru, zbral dovolj poguma?

Včeraj je zatrdil, da Slovenija časa več nima, nove predčasne volitve pa bi bile »katastrofa«.

SD pripravljen na sodelovanje

Vodstvo stranke SD je zasedalo včeraj, predlog koalicijske pogodbe jim je SDS poslala zvečer. Viri z vrha SD ideji široke koalicije niso nenaklonjeni. Ni pa še jasno, ali bi lahko k tej ideji pritegnili celotno vodstvo, saj je del še vedno vezan na stare leve struje.

V najslabšem primeru, pravijo viri, se SD široki koaliciji formalno ne bi pridružila, bi pa zakone podpirala v parlamentu. Vključno z napovedanimi ustavnimi spremembami, med katerimi bi bila najpomembnejša vpeljava večinskega volilnega sistema. Pri tem bi SD, ocenjujejo viri, na levisi največ pridobila.

SDS: Časa ni več

Po včerajšnji seji izvršnega odbora SDS so iz stranke sporočili še, da »časa za popravne izpite ni več«. »Pozivamo vse odgovorne, da upoštevajo aktualni javnofinančni, gospodarski in socialni položaj v državi, ki terja hitro odločanje, in da se zavedajo, da so z vsakim izgubljenim dnevom v vse bolj resni nevarnosti tako prejemki ljudi za tekoče in minulo delo kot naš splošen standard in skupna blaginja,« so zapisali. Janša je v včerajšnjih Pogledih dejal, da SDS iskanje tretjega človeka ne zanima. Dopustil pa je možnost, da »drugo rešitev« najde kdo drug.

Tudi predsednika Türka

jeseni čakajo volitve

Bo predsednik republike vztrajal pri Jankoviču? Čeprav je Jankovič po sredinem neuspehu na tajnem glasovanju v parlamentu v oddaji Odmevi povedal, da je več možnosti, da vnovičnega poskusa naskoka na mandatarstvo ne bi sprejel, med poznavalci kroži nasprotno. Po oceni virov iz levice in desnice bo predsednik države Danilo Türk do 25. januarja, ko poteče rok za njegov zadnji predlog za kandidata za mandatarja, verjetno spet ponudil možnost Jankoviču. »Strici iz ozadja so panični, preveč so zadolženi, da bi zdaj odnehali, in bodo naredili vse, da se spet dokopljejo oblasti,« pravi eden od virov z levice.

Ali bo Türk Jankoviču spet podelil kandidaturo, pa bo, seveda, odvisno od uspešnosti pri nabiranju poslanskih glasov, potrebnih za izvolitev v državnem zboru. Lobiranja že potekajo, a po sredinem porazu je njihova uspešnost še bolj dvomljiva kot prej.

Pri tem pa del levice, ki Jankovičevi vladi ni naklonjen, že opozarja, da bi Türk po vnovičnem neuspehu v državnem zboru na jesenskih volitvah postal skoraj neizvoljiv. Še več, po nediplomatskem odzivu na nerodno komuniciranje ameriškega veleposlanika Josepha A. Mussomelija morda Türkovo predsedovanje državi ni več najbolj primerno. Türk je, opozarjajo viri, preskočil dva koraka diplomatske prakse ob nezadovoljstvu z delovanjem tujega diplomata. Še pred javnim odzivom, kar je Türk storil, bi ga moral najprej, v tajnosti,

povabiti v predsedniško palačo in ga opomniti, da z njegovim ravnanjem država ni zadovoljna. Če bi se to ponovilo, bi ga moral poklicati še enkrat in mu dati »zadnji opomin«, opozoriti, da bo naslednjič dobil javni protest.

Za komentar smo želeli vprašati vse štiri omenjene, a odzval se nam je le Zver, ki pa naših informacij ni želel komentirati.

Kaj in kako bi morali omenjenim kandidatom predstaviti svojo ponudbo, da bi sprejeli vodenje vlade?

1. Preden se bo – po politični zmedbi, ki vlada zadnje te-

dne – katerikoli kandidat odločil za mandatarstvo, bodo predlagatelji morali preden dati podpisano koalicijsko pogodbo. Parafirani pogodbi imata tako Jankovič kot Janša, pri prvem se je že pokazalo, da parafa ni vezujoča.

2. Izbrana bi morala biti resna ministrska ekipa, ki ne bi bila sestavljena iz ljudi, ki so tam le zaradi politične matematike. Slovenija je v taki krizi in položaju, da si »padalcev« ne more več privoščiti.

3. Koalicijske zaveze morajo biti tudi izvedljive, ne politične floskule. Predvolilno obdobje snubljenja volivcev in sajenja rožic je mimo. Slovenija potrebuje hitre in pametne ukrepe.

4. Stranke koalicije bodo svojo ponudbo javno predstavile volivcem kot ponudbo za vodenje vlade in reševanje države, ne

pa za vodenje interesnih skupin in reševanja ideološkega pola slovenske politike.

5. Stranke mandatarju obljubijo, da bodo v koaliciji zagotovljene zaveze podprle v državnem zboru pri glasovanju. ●

Zamrznjena proračunska poraba do rebalansa nove vlade

Izvrševanje veljavnega proračuna za letos je vlada včeraj zamrznila do uveljavitve rebalansa letošnjega proračuna. **Rebalans** bo pripravila nova vlada – ko ta bo. In kaj zamrznitev pomeni? Da proračunski porabniki ne prevzemajo novih obveznosti, da, denimo, ni novih večjih projektov. Oziroma, če je javno naročilo višje od 20 tisoč evrov (blago ali storitve) oziroma 40 tisoč evrov (gradnje), se mora s tem strinjati finančno ministrstvo oziroma vlada. Vlada je sicer že sredi decembra lani proračunskim uporabnikom določila kvote oziroma zgornje meje porabe v prvem četrtletju letos. Za osnovo je vzela edini veljavni, a povsem nerealen proračun za letos (sprejet je bil konec 2010 ob predpostavki, da bo letos triodstotna gospodarska rast). Skupna poraba v prvem četrtletju je omejena na neskromnih 2,69 milijarde evrov – skoraj milijarda bo šla za poplačilo obveznic, ki bo zapadla v začetku februarja.

CILJ: Obvladovanje javnih financ, omejena poraba do rebalansa.

POSLEDICE: Ker ne bo večjih državnih gospodarskih projektov, utegne zamrznitev proračunske porabe bolj kot proračunske porabnike (ti bodo plače dobivali) udariti gospodarstvo in okrevanje. Po ministru Francu Križaniču so kljub vsemu možni projekti v energetiki (začetek gradnje hidroelektrarn na srednji Savi) in javno-zasebnem partnerstvu pri hitrih cestah.

Dolg zabetoniran pri 48 odstotkih BDP

S predlogom zakona o javnih financah, ki ga je vlada potrdila včeraj, bi uzakonili pravila, ki naj bi **zagotovila fiskalno disciplino**.

Predlog zakona vsebuje pet ključnih novih ukrepov:

- za petletno obdobje vnaprej se pripravlja javnofinančni okvir, ki ga sprejme državni zbor, izvajanje pa preverja fiskalni svet,
- določa zgornjo mejo javnofinančnih izdatkov za naslednjih pet let,
- določa, da bruto dolg sektorja države ne sme preseči 48 odstotkov BDP,
- določa, da skupni obseg poroštev, ki so jih izdale enote sektorja država za zadolževanje enot zunaj sektorja države, ne sme preseči 20 odstotkov.
- znova (za dve leti) uvaja državno jamstvo za banke za zadolžitev na trgu.

CILJ: Zakaj se dolg ne zniža pod 48 odstotkov BDP? Po mnenju ministra Križaniča se dolg zdaj vrti okrog te ravni in tu se zdi smiselno zabetonirati stanje. Če bi dolg želeli fiksirati pri priporočenih 45,5 odstotka BDP, bi morala država »pospešeno« dvigniti svoj depozit iz poslovnih bank, kar bi v kriznih razmerah **ogrozilo kapitalsko ustreznost državnih bank**. Križanič je dejal, da »imamo do leta 2013 zagotovljeno likvidnost, a se je treba vesti skrajno varčno. To pa ne pomeni, da novi vladi ne bo treba iskati svežih virov.«

STROŠEK: Predlog zakona bo terjal 600 tisoč evrov davkoplavevalskih evrov v letih 2012 in 2013 za vzpostavitev informacijskega sistema, ki bo omogočil ugotavljanje obsega poroštev sektorja države, razkriva predlog zakona. Država zdaj torej pregleda nima.

Razvojno, ne plansko gospodarstvo

Vlada predlaga DZ tudi sprejetje zakona o razvojnem načrtovanju. Gre za zakon dvojček zakona o javnih financah.

Zakon bi med drugim določil hierarhični red razvojnih dokumentov; ta hip jih ima Slovenija 90 in še 20 v nastajanju. »Po vsesplošnem planiranju v socializmu smo v **tržnem gospodarstvu izgubili občutek za kakršnokoli planiranje, a je nastala zmeda**,« je komentiral minister Mitja Gaspari.

CILJ: zagotoviti učinkovito in transparentno razvojno načrtovanje, ki bo pripomoglo k bolj premišljeni porabi javnih sredstev. Glavni namen je prilagajanje izdatkov razvojnim prioritetam države.

Stečajna zakonodaja uvaja malo prisilno poravnavo

Vlada je pripravila že peto različico zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-E). Ključne novosti so:

omilitve pogojev za začetek prisilne poravnave na najmanj **30-odstotno poplačilo** navadnih terjatev v obdobju največ osmih let;

1. uzakonitev poenostavljene prisilne poravnave za espeje in mikro podjetja, s čimer bi pocenili in pohitrili postopek finančnega prestrukturiranja (če se bo obneslo pri malih podjetjih, so naslednji korak večja podjetja);
2. možnost konverzije terjatev v lastniški delež na podlagi sklepa upniškega odbora brez soglasja lastnikov; s tem bi po mnenju vlade razlastili insolventna podjetja; možno bi bilo tudi vplačilo novih delnic, vplačnik pa bi lahko od sodišča zahteval pooblastilo za vodenje poslov;
3. novi kriteriji za ugotavljanje insolventnosti – med pomembnimi je ta, da ima družba blokirane račune neprekinjeno zadnja dva meseca ali s prekinitvami zadnje tri mesece;
4. dodatno so zaščiteni upniki in delavci – nov razlog za ugovor pri vodenju prisilne poravnave, če podjetje delavcem redno ne izplačuje plač in prispevkov;
5. omejene so pristojnosti nadzornega sveta in skupščine insolventnega dolžnika v postopku prisilne poravnave;
6. spremeni se ustanovitev upniškega odbora in krepi njegova vloga z natančnejšimi pravili o ovirah za imenovanje članov v upniški odbor;
7. spodbuja se glasovalni količnik - upniki, ki se odločijo za konverzijo svojih terjatev v lastniške deleže in hkrati vplačajo nov denarni vložek, imajo močnejše glasovalne pravice v postopku prisilne poravnave.

CILJ: Ohraniti zdrava jedra podjetij in zagotoviti učinkovite ter realne možnosti prestrukturiranja insolventnih podjetij tudi z omilitvijo pogojev za začetek prisilne poravnave.

KRITIKA: Medtem ko je Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) podprla stečajni zakon in pozvala k urgentnemu sprejemu, so se uprli podjetniki in obrtniki. Sporna se jim zdi omilitve pogoja za začetek postopka prisilne poravnave (na vsaj 30 odstotkov), saj bi to po njihovem pomenilo »**neposredno ,legalizacijo kraje'** malim upnikom«. Poudarjajo, da bi z zakonom še poslabšali položaj malih podjetij, strinjajo pa se z uvedbo poenostavljene prisilne poravnave za espeje in mikro podjetja.

Banke bodo dobile možnost za refinanciranje

Z novelo zakona o hipotekarni in komunalni obveznici se širi osnova, ki jo lahko dajo banke in druge ustanove v zastavo pri dolgoročnem zadolževanju. Po novem se bodo namreč lahko zastavljali tudi vrednostni papirji in posojila države in lokalnih skupnosti, za katere brez omejitev jamči država. Poenostavljata se tudi način izdajanja teh obveznic in zagotavljanja kritnega premoženja. Po Križaničevem mnenju je hipotekarna obveznica pomemben vir finančnih institucij, a kritno premoženje mora biti zagotovljeno najmanj v višini sedanje vrednosti obveznic, povišani za dva odstotka, kritno premoženje pa dodatno nadzoruje skrbnik, neodvisen od izdajatelja. Izdajatelj mora imeti rezerve za predvidena plačila iz obveznic v obdobju naslednjih 180 dni, odpravlja pa se zahteva, da mora biti hipotekarna obveznica izdana v nematerializirani obliki. **Takšno zadolževanje je cenejše**, v zdajšnjih razmerah na finančnih trgih pa tudi edino možno, saj je za krite obveznice še vedno povpraševanje, pojasnjuje Križanič.

CILJ: urediti področje tako, da bo izdajanje teh obveznic v Sloveniji končno dejansko zaživelo. Pričakuje, da bodo slovenske banke tako dobile **možnost za refinanciranje**. Spomnimo, NLB je že lani jeseni napovedala, da bi to obveznico izdala. V letošnjem in prihajajočem letu zapade veliko obveznosti bank, izdaja takšnih obveznic pa bi bankam omogočila dolgoročno posojila z razmeroma ugodno obrestno mero. Hkrati bi pomenila tudi zelo ugodno in primerno naložbo za zavarovalnice in pokojninske sklade, ki razpolagajo z dolgoročnimi sredstvi in hkrati iščejo varno naložbo.

Lažje prevzemanje družb v težavah

Novela zakona o prevzemih bo skupaj s stečajnim zakonom omogočala normalno prestrukturiranje podjetij v tistih primerih, ko so upniki s konverzijo terjatev ali banke z zasegom zastavljenih delnic zašle čez prevzemni prag. Novosti, ki jih predvideva:

1. Na novo se določa izjema, po kateri **ni več treba dati prevzemne ponudbe upnikom**, ki s svojimi vložki omogočijo nadaljnje poslovanje ciljne družbe oziroma njihovega dolžnika, čeprav je dosežen prevzemni prag.

2. Po novem ni treba dati prevzemne ponudbe banki, ki je prevzemni prag oziroma dodatni prevzemni prag dosegla s pridobitvijo vrednostnih papirjev ciljne družbe na podlagi unovčenja zavarovanja. Vendar pa banka od teh vrednostnih papirjev ne sme uresničevati glasovalnih pravic, po dveh letih od pridobitve vrednostnih papirjev pa mora dati prevzemno ponudbo ali odprodati delež.

3. Učinkovitejši nadzor agencije za trg vrednostnih papirjev (ATVP) in večje varstvo manjšinskih delničarjev.

4. ATVP lahko z odločbo dovoli, da se določeni osebi pri ugotavljanju deleža glasovalnih pravic v ciljni družbi glasovalne pravice iz določenih vrednostnih papirjev pod določenimi pogoji ne upoštevajo.

CILJ: Omogočiti **normalen potek postopkov prestrukturiranja**, ki bodo prisotni v slovenskem gospodarstvu v prihodnjih letih.

Odhajajoča vlada izumila rešitev za TEŠ 6

Novela energetskega zakona energetskim družbam omogoča zastavo energetskih objektov, lobistom HSE in šaleškega lobija je uspel veliki met, ocenjujejo poznavalci. Na HSE sodelovanje pri pripravi omenjenih členov zakona zanikajo.

Kaj to pomeni v praksi? Da bi HSE in TEŠ, ki že leto dni čakata na državno poročstvo za pridobitev 440 milijonov evrov posojila Evropske investicijske banke (EIB), posojilo lahko pridobila brez državnega poročstva. Za zavarovanje posojila bi ponudila katero od elektrarn (neuradno se omenjajo hidroelektrarne na reki Dravi) ali pa celo sam objekt TEŠ 6.

Minister za razvoj Mitja Gaspari je po seji vlade pojasnil, da energetske družbe ustvarjajo dovolj prihodkov in da ni nevarnosti, da ne bi mogle odplačevati posojil. »Neumno paje, da bi

morala država izdajati jamstvo in tako povečevati svoj javni dolg,« pravi in dodaja, da bodo s tem olajšali nove investicije v energetiki.

»Lobisti so tokrat zadevo izpeljali briljantno, saj so člene, ki omogočajo zastavo premoženja, zapakirali v zelo obsežen zakon. Poslanci ga morajo skoraj nujno sprejeti, saj pomeni tudi prenos evropskih direktiv, s čimer že zamujamo, in zato bi lahko plačevali kazni,« je potrditev novele komentiral eden od dobrih poznavalcev razmer v energetiki.

Na HSE sodelovanje pri pripravi omenjenih členov zanikajo, pravijo pa, da bi bilo bolj primerno, če bi vlada v proceduro poslala zakon o državnih poročstvih. »Seveda pa bi bilo povsem drugače, če bi spremembo zakona z možnostjo zastave energetskih objektov sprejeli že pred tremi leti,« so še dodali.

Se bomo vendarle izognili kaznim?

► Novela energetskega zakona posega tudi na plinski trg, in sicer naj bi določila obliko organiziranja sistemskega operaterja prenosnega plinovodnega omrežja, ki mora biti sprejeta pred 3. marcem 2012 (plinska direktiva). Zapoveduje lastniško ločitev tržnih dejavnosti proizvodnje in dobave plina od regulirane dejavnosti operaterja prenosnega omrežja. V nasprotnem primeru nam namreč EU grozi, da bomo plačevali kazni. **A. Š.**

Do potrditve zakona brezplačne priključitve

► V noveli energetskega zakona je med drugim določena tudi podlaga za zaračunavanje dajatve za omrežnino. Te namreč elektrodistributerji od 1. januarja odjemalcem ob novih priklopih ali zahtevi za povečanje priključne moči zaradi neustrezne zakonske podlage niso mogli zaračunavati. Do uveljavitve novele zakona bosta ti storitvi še vedno brezplačni.

Konflikt interesov v AVK?

Odvetnik Boštjan Kavšek iz odvetniške pisarne Šelih je bil na včerajšnji seji vlade predlagan za člana komisije javne agencije za varstvo konkurence (AVK). Pisarna Šelih v postopku suma kartelnega dogovarjanja, ki ga vodi urad za varstvo konkurence (UVK), zastopa veletrgovca z zdravili Kemofarmacija. Če državni zbor (DZ) vladni predlog potrdi, bosta poleg Kavška v komisiji še Dajana Muženič Abramovič in Helena Belina Djalil. »Če je odvetniška družba specializirana za postopke, ki jih obravnava UVK, obstaja možnost konflikta interesov,« meni pravnik Rajko Pirnat, ki se mu včerajšnje dejanje vlade, torej imenovanje članov komisije in petih članov sveta AVK, ne zdi sporno. »»Vlada mora opraviti vsa imenovanja, za katera se je postopek začel že prej in ga je treba nadaljevati,« pravi Pirnat. Konflikt interesov z imenovanjem Kavška se zavedajo tudi pri njegovem delodajalcu. »Kavšek v primeru imenovanja za člana komisije v naši pisarni ne bo več zaposlen,« so sporočili z odvetniške pisarne Šelih. Vlada je že julija lani sprejela sklep o ustanovitvi agencije, ki bi morala začeti delo 1. januarja, ustanovljena pa bo, ko bo DZ potrdil vse njene organe. Najmanj do takrat pa prvi varuh ostaja Damjan Matičič. **Ma. Cv.**

DRŽAVNIŠKE IGRE

Milan Zver,
evroposlanec,
SDS

► Podpredsednik SDS je tisti, na katerega bolje poučeni, tudi z leve, v zadnjih dneh najbolj stavijo. Zver se po naših informacijah vrača iz Slovenije v Bruselj. Do zamisli o njegovi sprejemljivosti za mandatarja široke koalicije je veljal za kandidata za ministra v Janševi alternativni vladi.

Egon
Zakrajšek,
Fed

► O ekonomistu, ki že dalj časa živi v ZDA, so v Virantovi listi razmišljali že ob ideji o tehnični vladi. Z Zakrajškom je po naših informacijah kontaktiralo več ljudi z uradnega vrha desnice in levega zakulisja slovenske politike. Z desnico naj bi se pogovarjal, ponudbe iz levece pa naj bi ocenil za neresne. Vprašali so ga namreč, ali bi prišel »združiti levico«. To pa je za človeka, ki se z levico absolutno nikoli ni poistovetil, res neresna, celo nespodobna ponudba. Po naših informacijah Zakrajšek čaka, da se o možnosti sestave vlade najprej izreče Janša.

Stran / Page: 2

Doseg / Reach: 57000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 2117 cm2

8 / 9

Mojmir Mrak, ekonomist

► Po lanskih volitvah se je že omenjal v kombinacijah za finančnega ministra, a je pogovore končal, še preden so se dobro začeli. Mrak je po naših informacijah zahteval resne pogovore, skupaj z imenom mandatarja, ponudbe ne bi zavrnil, če bi to bil Zakrajšek. Jankovićevo tipanje o njegovi pripravljenosti ni ocenil za resno.

France Arhar, šef Unicredita

► Blizu je predvsem desnici, a po naših informacijah se Janez Janša zaradi njega ne bi umaknil. Vseeno je Arhar svoje šefe v Milanu po naših informacijah že obvestil o možnosti odhoda iz banke, odgovora pa po neuradnih informacijah iz dobro obveščanih virov še ni prejel. Arharju sicer čez nekaj mesecev poteče mandat.

►► **Ukrepanje EU proti državam članicam se začinja. Če v Sloveniji v najkrajšem možnem času ne bo rebalansa, bodo pozno spomladi začeli veljati takšni ukrepi tudi za Slovenijo.**

► Tako je povedal minister
Mitja Gaspari.